

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT.)

VASUTI SZAK- ÉS SZÉPIRÓDALMI HETILAP
A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS :

ZSIVKOVITS ANTAL.

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség :
Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással :

Egész évre 14- kor.
Fél évre 7- kor.
Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a »Nemzeti balesetbiztosító részv. társ.«-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

A protekció-rendszer.

— Czikkorozat. —

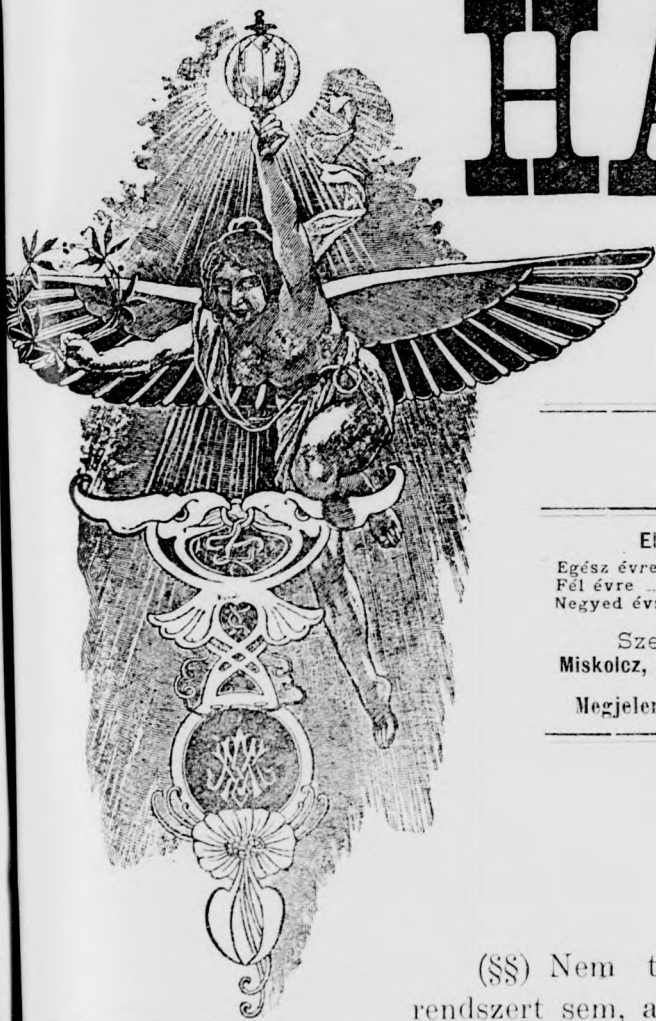
V.

Miskolcz, 1905. július 29.

(§§) Nem tartjuk helyesnek és igazságosnak azt a rendszert sem, a mely ez idő szerint a megüresedett olyan állások betöltése körül divik, a melyek akár tekintélyt, akár anyagi előnyöket biztosítván az illetőknek, akár pedig olyanok, a melyekhez fontosabb szolgálati szempontok fűződnek s ezen tulajdonságok következtében igen nagy keresletnek örvendenek. Ilyenek a kisebb vezetői állások s a hivatalos kiküldetésekkel egybekötött beosztások, a melyeknek elnyerése legtöbb esetben végcélját képezi az alkalmazottnak, jól tudván azt, hogy fokozatos előmenetel mellett olyan arányú előnyöket úgy sem tudna elérni, mintha az ilyen állások közül egyet sikerül megkapnia.

Ha egy-egy ilyen állás, illetve beosztás megüresedik, — annak futó tűzként hire terjed és az aspiránsok, kiknek száma sohasem csekély, — szóbeli kérelmeikkel elárasztják az osztályfőnököket, az üzletvezetőket, az elnököt és a minisztert. De ez még nem minden. Rajtuk kívül ugyanezen fórumokat agyon zaklatják még a jóakarató pártfogók az ő nyomatékos ajánlgatásaikkal s mi mindennek a vége? Az, hogy mikor a megüresedett állás betöltésének ideje elérkezik, — a betöltésre hivatott fórum előtt csupa ajánlatokkal ellátott kérelmek fekszenek, a melyek közül most már valóságos mesterség azt kiválasztani, a ki a mellett, hogy legmagasabb helyről ajánltatott, némileg annak a látszatnak is megfelel, hogy a reá váró teendőknél is eleget fog tudni tenni.

Hogy az aspiránsok miféle protekciókat mozgósítanak, az valóban a csodálattal határos s épen ezért mindig nehéz helyzetbe kerül egy-egy hivatali

fórum, ha a szóban levő állások valamelyike megüresedik és azt be kell tölteni. Nagyobb baj az azonban, hogy ez a rendszer, melyet az idők folyamán kifejlődött és elhatalmasodott protekció-hajhászás teremtett meg, — az igazságosság követelményeibe ütközik, mert legtöbb esetben háttérbe szorítja azokat az egyébként kiváló alkalmazottakat, a kiknek nincsenek összeköttetések. Ez pedig az ambíció, munkakedv rovására esik s mint ilyen pusztító erővel bíró jelenség, végeredményében a szolgálatnál éreztetni leginkább hatását.

Nézetünk szerint ezen okvetlenül segíteni kell és pedig mielőbb. Tetterős és csupa jóakarattól duzzadó miniszterünknek figyelmébe ajánljuk a kérdés tanulmányozását s lehetetlennek tartjuk, hogy ő maga is egészségesnek ismerné el a mai helyzetet.

Szerintünk ezen a rendszeren könnyű volna segíteni s helyette egy jobbat, egészségesebbet statuálni. Az volna ja-

vaslatunk, hogy a legfelsőbb fórum állapítsa meg mindazon állásokat, a melyek az általunk megjelölt minőségüknel fogva fontosabb munkakörrel járnak, szabja meg ezen állások elnyerésének előfeltételeit — mint szolgálati idő, rang, szak- és gyakorlati képzettség — s rendelje el, hogy azok betöltése csakis pályázat kiírása mellett történhetik.

Hogy ez a pályázati rendszer helyes alapokon nyugodjék, szükséges volna egyuttal még egy másik újítás behozatala is, a mi abból állana, hogy a hivatali főnökök saját beosztottjaikkal szemben, az osztályvezetők az alájuk tartozó főnökök és saját osztályuk központi közegeivel szemben, az üzletvezetők az osztályfőnökökkel szemben s így tovább minősítési joggal ruháztassanak fel.

E czélból a minősítéshez megfelelő táblázatok készíttetnének, a melyekben megjelöltetnének mindazon pontok, a melyekre nézve a főnök minősítésének

TÁRCZA.

Csak egy kis lány . . .

Irta: Rovenszky Árpád.

Egy fényesen kivilágított kávéházban vig mulatozás járja. Szünet nélkül újabb és újabb vendégek érkeznek, a kiket a *kávé*s hajlongva, bókolva üdvözöl. A pinczerek sürgőnek, forognak és kétannyinak is akadna munkája. Az idő ugyan még fiatal, de egy-néhány asztalnál már nagyon vigan vannak. Én félrehúzódok az egyik sarokban, nem veszek részt semmiben, csak érdeklődéssel nézem a tarka tömkeleget, összevisszaságot. . . . De hallga . . . a cigányok hangolnak, s néhány próbaút után a primás rákezdi, hogy: „*Csak egy kis lány van a világon* . . .“

Ez is azon nóták közül való, a melyek azonnal megragadják az ember lelkületét. S bár legyenek még oly sokan az asztalnál, mikor a cigány ezt a nótát huzza, a csapongó jókedv azonnal aláhanyatlik, a társaság tagjai lehorgaszítják fejüket, unott arczezal bámulnak az előttük álló telt pohárba és hamisítatlan következetességgel folytatják a *vízesepp lakóinak* filozófiáját.

Akkor mindenki saját multjával van elfoglalva. Az élet viharában megkérgeült érzelmuszalak újra működésbe jönnek, a szív fagyva enged és a multnak szép, felejthetetlen emlékei szemünk elé tódulnak, akár akarjuk, akár nem. S a világ egy jó magas százalékkal boldogtalanabb lenne, ha nem volna mellette oly alkalmas közvetítő erő, mely elfelejteli vele az élet sivárságát s tündériesebb, ragyogóbb színben varázsolja vissza azon álomnak hitt meséket, melyek ugyanugy kezdődnek, miként kora ifjúságunk dajkameséi, melyekkel édes anyánk altatott el . . .

A hajlongó *kávé*s egy különös pillantást vetett a cigányprimás felé. Ő is ismeri az élet minden változatát, de még jobban az üzletet. Zsebredugott kezekkel nekidől az egyik oszlopnak és bosszankodva nézi vendégeit, kiknek lelkületét, mint egy varázsütésre hatalmába kerítette a nóta. De ezt már nem érti a burzsoá lélek. A pinczerek is tetlenül állanak, e nóta alatt nem hangzanak fel sokat jelentő, a dorbézolás előjelét képező parancsok, melyek azonnal emelik a mulatozók tekintélyét. Mintha valami titkos szomorúság ütne ki az arcokra; a férfiak halkán suttognak, az asszonyok nagyobb érdeklődéssel forgatják az élez-

ki kell terjeszkedni s természetesen egyöntetűen meghatározott jegyek vagy kifejezések szolgálnának a minősítendő tulajdonságok megjelölésére. A minősítési táblázatot a főnök kitöltve és záradékolva a pályázathoz csatolna.

Hogy minél nagyobb pártatlanság biztosítsék az ilyen állások betöltése körül, szükséges volna ezenkívül az üzletvezetőségek és az igazgatóság központjában egy-egy bizottságot alakítani, a mely a beérkezett pályázati kérvényeket átvizsgálná és a legjobb lelkiismerete s meggyőződése szerint legkiválóbbnak talált pályázót az állás betöltésére hivatott fórumnak ajánlatba hozná.

Hogy ezen bizottság a maga nagy fontosságú hivatását a czélnak megfelelő módon gyakorolhassa, szükséges volna, hogy abban csakis meglelt korú és kellő szakképzettséggel bíró oly alkalmazottak foglaljanak helyet, a kik aztán a kérdéshez mindent megvilágító alaposággal tudjanak hozzá szólni.

A bizottság nem volna állandó, hanem a betöltendő álláshoz képest mindig mások és mások hivatnának meg a bizottságba, s ezáltal az is elkerültetnék, hogy a pályázók ezen bizottsági tagokat árasszák el kérelmeikkel, mert előre sohasem volna ismeretes a bizottság megalakítása.

Ha ez a rendszer behozatnék, mi erősen hisszük, hogy a protekció nagy mérvben kiküszöböltetnék s inkább megközelítettetnék az a czél, hogy az érdemesek nyerjék el a fontosabb beosztásokat.

(Vége.)

A nő hivatása a vasutas családjában.

Julius 29.

Künn az utcza porában, ahol a por és piszok között a bűn és gonoszság csirái is teremnek, játszik két vasutas-gyerek. A kilétüket bizonyítja a viseletök. Ocska vasutas sapka a fejükön, vasutas zubbonyból, kékesszürke vasutas nadrágból asszonyos ügyetlenséggel összetákolt kabátka és nadrágoeska. Egyszerre

lapokat. De nem sokáig tart a nyomasztó hangulat; egyik mulatozó kompánia tagja, a ki talán nagyon bántott a múlt emléke, felugrott helyéről és intett a cigánynak, mire a primás rögtön valami divatos *képvők* nótába kezd. A *kávés* szeme azonnal felesillan, a békóba vert jókedv szárnyal bont, egymást érik a parancsok; a poharak összezesendülnek és felülkerekedik az élet...

Mialatt a cigány azt a nótát huzta, hogy: „*Csak egy kis lány van a világon . . .*“ szemem a vendégek arczán kalandozott. Tekintetem véletlenül a *kaszírnőre* tévedt. A mint felhangzott a nóta, összehuzta szemem, majd kezeibe temette arczát és esendesen elmerengett. Valamikor annak volt kedves nótája, a ki *legközelebb* állott szívéhez. Most biztosan a multnak azon perezére gondol, midőn leánykori tündéralmai szétfoszlottak, midőn rombadólt az a világ, melytől oly sokat várt. Nem ismerem multját, de előre megmondhatom, hiszen náluk ez már *sablon*. Szeretett és szerették; aztán jött a kiábrándulás és csalódás. Nem látott sehol sem kivezető utat és a szegény elől a *sors karjaiba* dohta magát; ez már ugy szokott lenni. A világ pedig vidáman

hahotázva elhalad mellette és senki sem ügyel azon borzasztó harcra, mely *ilyenkor* végbemegy a sorsüldözött keblében, sőt vannak emberek, a kik léhaságból még valami durva megjegyzést is vágnak arczába, a mely sohasem engedí begyógyulni szívének sebéit. S ez a *kalbária* nap-nap után megismétlődik, mert a cigány esténként huzza azt a nótát, mely ugy hangzik fülébe, miként valami halotti bucsuztató . . .

Nem messze tőlem egy fiatal *katonatiszt* ül. Előbb még vígan tréfálkozott a kaszír-nővel, de amint a cigány rákezdte, hogy „*Csak egy kis lány van a világon . . .*“ félre fordította fejét és gépiesen játszott kardjának bojtjával. Az ő életében is szerepelt egy olyan „*kis lány*“, a ki az ő számára mindent jelentett és mégis . . . mégis, el kellett egymástól válniok. A sors mindkettőjüket megálkozta *szegénységgel*; győznie kellett a *józan észnek*, *hideg számításnak* és az egyik letért jobbra, a másik balra. Az a seb, mit a lemondás ütött szívére, még alig hegedt be, máris frigyre lépett egy másik nővel. Igaz, hogy az nem volt oly szép, mint az a „*kis lány*“, nem is szerette annyira, mint első szerelmét, de ez a mostani

csak megszakad a jó barátság, valamin összevesznek, vége a játéknak. És az imént még kedves játszó pajtás olyan szavakkal illeti a most már ellenséggé vált barátot, olyan szavak kíséretében emlegeti, olyan jelzőkkel illeti az édes anyját, hogy az arra haladó járókelők megbotránkozva hallgatják a maroknyi kölyök szájából jövő trágárságokat, az aszszonynépség pedig arczpírulva fordítja el a fejét és sebes léptekkel igyekszik minél előbb és minél messzebb jutni eittől a helytől.

Én pedig megállok és elgondolkozom, honnan vette, hol tanulta ez az alig 7–8 éves gyerek ezeket a reprodukálhatlan kifejezéseket. Az iskolában bizonyára nem. A családban szintén nem, mert a legbutább, a legelmaradottabb szülő sem tanítja ilyesmire a gyermekét. Hiszen minden szülőnek a legelső és legelemibb kötelessége gyermekének a lehető legjobb nevelést adni.

Itt vagyunk. Ez az a pont, ahol meg kell állnunk, ez az a kérdés, amit meg kell világitanunk. Ki nevelje a vasutas gyermekét?

Az apa vagy éppenséggel nem, vagy csak alig élhet a családjának. Őt távol tartja az iroda, a mozdony, a vonat, az órház. Ha végzett munkája után fáradtan és törődötten hazatér, csendet, nyugalmat, pihenést akar. És hogy ehhez hozzá jusson, az első dolga

biztosította számára a *kauziót*, a *jólétet* és ez a mai prózai világban nagyon sokat jelent . . .

*

Egy másik sarokban két fiatalember foglalt helyet. Első pillanatra fel lehet bennök ismerni a *diákok*. Valahányszor felnyílik a kávéház nagy üvegajtaja, mindannyiszor félve tekintenek a belépőre. Tiltott gyümölcsöt élveznek s tanárjaiktól félnek. Csendesen meghuzódnak, hogy jelenlétük fel sem tűnik a többi vendégnek. Még egymáshoz sem szólnak, csak midőn a primás keresztbe tette vonóját és rázendítette, hogy: »Csak egy kis lány van a világon . . .« akkor váltanak egymással egy sokat jelentő pillantást. De ez csak egy percig tart, azután, mint a tettenért bűnösök elkapják fejüket és másfelé bámulnak. Szemeik elé tűnik egy *csitri polgári iskolás leány*, a ki beleszólt magát az ifjak szívébe. Költeményekben magasztalják szépségét, kellemét és ekkor lép előtérbe azon idő, melyet *első szerelemnek* szoktunk nevezni és a melyről azt hisszük, hogy ha valóra nem válik, feltelesen *halálos*. Az ifjak még elmerengnek egy ideig, azután a *jövő* gondja visszarántja eltévedt képzeletüket az egyhangú, szürke valóságba. Azaz dehogy a jövő, csupán a

a zajongva játszó lármázó gyermeksereget valamire elzavarni. Ha az udvar nem elég tágas, vagy ha a többi lakó miatt az udvaron nincs hová küldeni őket, akár ki az utcára is. Természetesen felügyelet nélkül. Az anya — szerény anyagi viszonyok által kényszerítve — maga gazdálkodik, főz, végzi a háztartás teendőit és előkészíti a szükséges dolgokat férjének az újabb szolgálomba menésre. Törődni a gyermekekkel, ha már ezek akkorák, hogy eltipegnek, eljátszanak, másodrangú kérdéssé válik és rendesen el is odázódik azzal, hogy nem érünk rá.

Hogy ez mily bűn, mily vétek a saját gyermeke ellen, arról sok szülőnek fogalma sincs. — A gyermek gyenge lelkülete jóra, rosszra egyaránt fogékony és künn az utcán a nagyon is vegyes társaságban vajmi kevés jót, de annál több rosszat hall, lát és szív magába a gyermek. Hogy ez jövő életét mennyire befolyásolja, hogy a különben talán jó és szeretetreméltó gyermekben mennyit ront, azt még csak elgondolni sem lehet.

És később, ha a gyermek kilép az életbe, ha idegenek házához vagy keze alá kerül, keserves szenvedések árán tanul megjavulni, keserves szenvedések árán kell pótolnia elhibázott nevelése hiányait.

Vajjon nem joggal fordul-e az ilyen gyer-

holnap gondja. Mert holnap délelőtt van latin, görög, mathesis, fizika és készülni egyikük sem készült. Pedig rájuk férne a könyvek forgatása, mert nem állnak valami jól . . .

*

A nagy tükörelablak mellett ül egy magas-korú *lap*. Mellette a széken kis kezításkája, tehát elulazóban van. A vonat indulásáig nem tudta mivel előlni az időt, betért a kávéházba egy pohár feketére s rövid idő alatt átböngészte az összes lapokat, mert ott abban a csendes faluban, a melynek az ördög is jó éjszakát mond, heteken át nincs erre alkalma. Szent nyugalom sugárzik arczáról, pedig *valamikor* az ő keble sem volt megkímélve a szerelem viharaitól. Bizonyítja ezt az is, hogy amint fülébe cseng a nóta: »Csak egy kis lány van a világon . . .« szemei azonnal élénkebben kezdenek felragyogni, pedig régen volt, nagyon régen. Még jogász korában beleszeretett egy fiatal leányba, gyorsan megértették egymást és a legszebb álmokat várták a jövőtől. Ámde minden másképpen történt. A leány mással kezdett viszonyt folytatni, rutul megcsalta, ő rájött a komizságra és szakított vele. Egyszerű, puritán lelkére

mek szülei ellen, vajjon nem okkal jajdul-e fel és tesz szemrehányást az apának vagy az anyának, aki őt szülte ugyan, de nem nevelte?

Az anya hivatása feltétlenül szép és magasztos, ha az méltóképpen betöltetik, de kétszeresen szép és magasztos a vasutas anyának méltóképpen betöltött hivatása. Itt, ahol az apát hivatása élete $\frac{2}{3}$ részében távol tartja a családtól, ahol az anya vállaira nehezül ugyszólván minden gond, itt nemcsak anyai, hitvestársi kötelessége van a nőnek, de kötelessége, feladata gyermekeit akként nevelni is, hogy azok — kilépvén az életbe, kikerülvén a szülei háztól — mint jól nevelt gyermekek hálával és szeretettel gondoljanak az őket egykor vezető anyai kézre. Az egykor élvezendő hála érzete édes, a bekövetkezendő szemrehányás elviselése pedig gyötrő és keserves. Ezt tartsa minden vasutas-anya szem előtt. Az iskola a szükséges ismeretekre tanít, de a jó és helyes nevelést csak a szülő és csakis a jó szülő adhatja meg.

Forgách Boldizsár.

IRODALOM.

Regénycsarnokunk. Lapunk legutóbbi számában befejezést nyert Szüts Jenőnek „Serenade Op. 23” czímen egybefoglalt novelláinak sorozata s most a könyvből külön kiadás

azonban a csalódás fájdalma sokkal erősebben hatott, semhogy tultenni bírta volna magát rajta, lemondott a gyarló földi örömeiről és az *istennek* szentelte életét. Azóta számos év rohant el feje fölött, a csalódás idő előtt megvénitette. A leányról nem hallott azóta hirt, azt sem tudta, hogy él-e, hal-e? A nőta egy pillanatra felidézte sírjából a multat, de az ő szíve már csak a *bocsánatot* ismeri. Elővette pénztárczáját, fizetett és tétovázó léptekkel indult kifelé...

*

A többi alak nem érdekes és így csak én maradtam volna hátra. S mit mondjak én, mikor a czigány oly fülbemászó hangon huzza, hogy: „*Csak egy kis lány van a világon . . . ?*” Nekem ilyenkor nincsenek gondolataim, csak csendesen elmerengek. Ámde az én szívem sincsen kőből és én is tudok egy szép mesét egy „*kis leányról . . .*”

Azért midőn azt a nótát hallom, könyek szöknek szemembe, összeszeszem kezemet és halkán fohászokodom:

— „*Csak egy kis lány van a világon . . .*”
hej azt a kis lányt . . . áldja meg az Isten! . . .

készül, mely finom papírra nyomatva, diszes kiállításban már legközelebb megjelenik a könyvpiaczon. A szerző a befolyó tiszta jövedelmet vasuti czélt szolgáló jótékonyásra fordítja s a „Haladás” szerkesztősége rövid idő mulva ki fogja bocsátani az aláírási ivateket. Reméljük, hogy a vasuti alkalmazottak kivétel nélkül fel fogják karolni a nemes czélt és minél tömegesebben fizetnek elő a diszes kiállítású vaskos kötetre. *A könyv ára fűzve egy korona, diszkötésben két korona lesz.* — Egyuttal közöljük olvasóinkkal, hogy mai számunk regénymellékletén Sinkmann Dóra „*Elbeszéléseit*” közöljük, melyre külön is felhívjuk nagybecsű figyelmüket.

HETI KRÓNIKA.

Julius 29.

Nevezetes találkozás
Volt az elmúlt héten,
Megiródott vezérezikében
S látható volt képben.
Vilmos, a nagy reklám-esászár,
Ki mindenütt ott van:
Jó tanácsot osztogatni
Ime, kedvre szottyan.

„Látom — ugymond — a szegény czárt
Nehéz gondok tépik,
Nem szép tőlem, hogy perczig is
Vesztegelek még itt.
Tanácsaim csak úgy várja,
Siessünk hát hamar,
Tanácsadás az életem,
Mely ápol s eltakar.

És úgy lehet, haszonnal jár
E kis kirándulás,
Mert fifikus császár vagyok,
S ügyes a számítás.
Beteg czárom jó tanácsom
Meghálálni kész lesz
S így eszászári tapintatom
Két üzletet végez.”

Megy a hajó. Hullám hegyet
Játszva tipor, gázol,
Fedélzetén ül a császár,
De esze jár máshol.
Terveket főz nagy fejének
Izzó kohójában,
És az arcán rejtett öröm,
Titkos mosolygás van.

Megtörtént a találkozás,
Szivélyes volt szörnyen
Annyira, hogy szokatlan is
Uralkodó körben.
Étel, ital, mézes beszéd
És bók-özön járta —
A diszörség kedélyes volt
S röhögött a várta.

S míg a jó kedv csak úgy tombolt,
Járt a császár nyelve,
Sok ezernyi jó tanácsát
A czár szinte nyelte.
Minden szava aranyköpés,
S míg csodálta, leste,
A furfangos császár szépen
Igérétét vette.

„Jó Vilmosom megigérem,
Itt a kezem rája,
Fiad legyen Norvégia
Hatalmas királya,
Támogatom törekvésed,
Vágyad az én vágyam.“
S Vilmos császár pislantgatott
Hozzá némán, lágyan . . .

Turidu.

HIREK.

* **A nemzetközi vasuti árufuvarozási egyezmény revíziója.** A nemzetközi vasuti árufuvarozásra vonatkozó egyezmény revíziójára egybehívott és két hétnél hosszabb időn át tartott értekezleten Franciaország, Svájc, Belgium, Hollandia, Németország, Magyarország, Ausztria, Románia, Olaszország, Dánia és Oroszország kormányai képviseltették magukat. Ezek közül Dánia és Románia ez alkalommal első ízben vettek részt az illető egyezmény tárgyalásában. Az igen tetemes tárgyalási anyag csak úgy volt az aránylag rövid idő alatt letárgyalható, hogy úgy dél-előtt, mint délután tartattak ülések. A plenáris ülések elnökévé Zemp svájcei szövetségi tanácsost, a szövetségi kormány vasuti és postai osztályának főnökét választották meg. A bizottságok egyikében az alelnöki tisztség a magyar küldöttség vezetőjének, Csőke Ferencz miniszteri tanácsosnak jutott, mely választásban szintén kifejezésre jutott, hogy Magyarország az illető nemzetközi egyezmény önálló részese. — A tárgyalások

szigoruan bizalmas jelleggel folytak és az anyag csak akkor lesz a nyilvánosság elé hozható, a mikor az irományok hivatalos uton az érdekelt kormányoknak kézbesítve lesznek. Annyi azonban máris közölhető, hogy az értekezlet határozatai a szóban levő nemzetközi egyezmény alapelveinek érintését nem involválják, hanem ezek keretében történhetők tökéletesbitésekre vonatkoznak; ami mellett kiváló súlyt fektetett az értekezlet arra, hogy a feltételeken szállítható árukra vonatkozó határozmányok az ipar rohamos fejlődésének megfelelően kiegészíttessenek és ilyképpen a különös elbánást igénylő áruk forgalma nehézségekbe ne ütközzék.

* **A helyi érdekű vasutak jövedelmezősége.** A helyi érdekű vasutak legnagyobb része július hó elején váltja be szelvényeit, úgy hogy most már hozzávetőleges tájékozást szerezhethünk az egyes vasutak jövedelmezőségéről. Az köztudomású, hogy a h. é. v. nem valami jó üzlet, mert néhány vonalat leszámítva, éppenséggel nem fizet kielégítő osztalékot. Ha most szemügyre vesszük a h. é. v. elsőbbségi részvényeinek jövedelmezőségét, azt a tapasztalást meríthetjük, hogy az határozottan emelkedőben van. Tekintve, hogy a kezelést a Máv. végzi állandóan, s így az nagyon is sok kívánni valót hagy, azt kell feltételeznünk, hogy a forgalom emelkedik állandóan. A kedvező eredmény még inkább beállana akkor, ha az egyes vasutak a helyi viszonyokhoz szabott üzleti politikát kezdeményeznének, a mi természetesen csak akkor lenne lehetséges, ha a forgalmat saját kezelésben bonyolítanák le.

* **Az arad-mezőkövácsházai vasutra** Arad város közgyűlése törzsrészvények ellenében 100,000 k. hozzájárulást szavazott meg.

* **Vonatkisiklás.** A nagyváradi—szolnoki 653. sz. tehervonat Kisujszállásnál, hibás váltó-állítás következtében, kisiklott. Ezért aztán a vonatok délután 5 óráig átszállással közlekedtek és némi késéssel érkeztek meg. Az esti 9 óra 35 perczkor érkező gyorsvonat azonban már rendes időben érkezett. Emberéletben nem esett kár, két kocszi jelentéktelenül megsérült.

* **Uj vonat.** A zniói Magyar Olvasókör kérvényt nyújtott be az államvasutak igazgatóságához, hogy a Ruttkárról délben induló tehervonat, mely eddig csak iskolásgyermek szállításával foglalkozott, rendes személyszállító vonattá alakíttassék át. Az igazgatóság az Olvasókörhöz intézett leiratában ígéretet tesz, hogy f. évi október hó 1-től teljesíteni fogja a kérelmet.

* **A feltételesen szállítható küldemények csomagolása** tárgyában a kereskedelmi miniszter 28.769/1905. sz. alatt rendeletet adott ki, mely szerint ismételten előfordult, hogy friss hust, zsiradékokat, folyadékokat és más, csak bizonyos feltételek mellett szállítható tárgyakat tartalmazó csomagok a szabályok által külön előírt csomagolás elégtelen volta miatt megsérültek és ezáltal más, velük együtt szállított csomagokban kárt tettek. Ennek elejét veendő, a miniszter a postai üzleti szabályokat a következő ponttal egészítette ki:

„Ha folyadékot, zsiradékot, friss hust stb. tartalmazó küldemény, mely nem az előírt szabályok szerint van csomagolva és ez a körülmény hamis tartalomnyilvántás vagy a külső burkolat egyébként kifogástalan volta miatt a feladásnál megállapítható nem volt, más küldeményekben, vagy a postahivataloknál azok szereiben, eszközeiben stb. kárt tesz, úgy az okozott kárért a csomag feladója felelős.“

* **Vasuti baleset.** Kölnből táviratozzák, hogy az Altenbeck állomás melletti alagutban kisiklott egy személyvonat. Tizenkét utas és több vasuti alkalmazott súlyosan megsebesült. Az utasoknak háromnegyed óra hosszágig kellett várakozniok, míg kiszabadultak a sötét alagútból. A sinek nyolczvan méternyi hosszúságban megrongálódtak.

* **Szechenyi-pálfalui vasút.** A kereskedelemügyi miniszter báró Majtényi Otmár kamarás, földbirtokos, budapesti lakosnak a nógrád-vármegyei h. é. vasut Széchenyi állomásától Endrefalva, Szalmateres, Karanesség, Ság-ujfalu és Kishartyán községek határain át az államvasutak Pálfalva, esetleg Salgótarján állomásáig vezetendő rendes nyomtávu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Megőrült a vonaton.** Fráter Aladár losonczyi fiatalember Pestről szüleihez akart utazni. A hatvani vasuti állomáson azonban minden ok nélkül kiszállott, dühöngeni kezdett úgy, hogy alig tudták megfékezni. Megállapították, hogy utközben hirtelen megőrült, üldözési mániában szenved. A hatvani rendőség losoncra szállította az elmebeteg ifjút.

* **A pécs—báttaszeki h. é. vasut** építésének biztosítására Pécsvárad község 80,000, Zengővárkony 25,000, Nagypál 10,000, Fazekasboda 10,000, Palotabozsók 35,000, Véménd 80,000, Mártonfa 5000, Somogy 2500 és Hosszuhetény község 21,000 k. törzsrészvényt jegyzett

* **A brassó fogarasi vasut** építésére Brassó város közgyűlése törzsrészvények ellenében 60,000 k. hozzájárulást szavazott meg.

* **Kisujszállítás-kondoros vörösladányi vasut.** A kereskedelemügyi miniszter Nagy István turkevei ügyvédnek, dr. Bácszi Lajos ügyvéd és Debreczeni Endre gyomai lakosoknak az államvasutak Kisujszállítás állomásától Turkeve, Gyoma és Endröd belterületén át a békéscsanádi h. é. vasutak Kondoros állomásáig s ebből kiágazólag Mezőberény és Kőröstaresa belterületén át a mátra-kőrösvidéki egyesült h. é. vasutak Vörösladány állomásáig vezetendő keskeny nyomtávu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Vasuti bérletjegyek.** A hazai közgazdasági érdekeltség általános és ismételve hangoztatott kívánalma, hogy a Máv.-nál rendszeresített éves bérletjegyek mellett még más módozatú bérletjegyek is adassanak ki. — Ujabban az Országos magyar kereskedelmi egyesülés foglalta össze javaslatait a vasuti bérletjegyekre nézve egy, a kereskedelmi miniszteriumhoz intézett kimerítő előterjesztésében. Az O. M. K. E. az egyes üzletvezetőségek területére, továbbá az egy vagy több vasutvonalra (1000 kilométer minimummal) kiadandó bérletjegyek mellett, különösen a Franciaországban és Ausztriában rendszeresített féláru jegyek váltására jogosító igazolványoknak és a svájci u. n. General-Abbonementnak meghonosítását kívánja, hangsúlyozván, hogy ezen javasolt módozatok mindegyike kiválóan megfelel a hazai kereskedelem és ipar igényeinek. A svájci rendszer elfogadásának esetén 1, 3 és 6 hónapig érvényes bérletjegyek is adatnának ki, továbbá jelentéktelen árkülömbözet mellett olyan bérletjegyek is, amelyek ugyanazon céghez tartozó két személy által (akár főnök, akár alkalmazott) használhatók akként, hogy a jeggyel tetszés szerint bármikor vagy az egyik, vagy a másik bejelentett személy utazhatik. — A budapesti kereskedelmi és iparkamara hasonló javaslatát a közelmúltban a kereskedelmi miniszter tudvalevőleg elutasította.

* **Vasuti szerencsétlenség.** Ringtauból jelentik, hogy egy ottani tehervonat négy kocsija elszakadt a többtől s kisiklott. Több ember megsebesült

* **A székely vasutak kiépítése.** A székelyföldet már több mint két évtized óta hitegették, hogy kiépítik a tervbe vett vasutakat. Egy része ezeknek el is készült, a legfontosabb, a mádéfalva—gyergyószentmiklósi vonal azonban már évek óta húzódik. A múlt esztendőben végre kiírták az árlejtést s erre számos vállalkozó pályázott. A kormány függőben tartotta az építés kiadását, annak dacára, hogy ezzel az elért kedvező árajánlatokat kockára tette. Ezt most mégis ki lehet kerülni, mert a kereskedelmi miniszter a legolcsóbb ajánlatot tevő vállalkozónak kiadta a munkát s az államvasutakat

utasította, hogy a szerződést kösse meg. A vasutvonal kiépítése 3.793,126 koronájába kerül az államnak, 1.800,000 koronával kevesebbe, mint azt az előirányzatban a kormány megállapította.

Vasuti szerencsétlenség.

— Saját tudósítónktól. —

Július 29.

Borzalmas szerencsétlenség történt Tiszapolgár—Pusztahatkócs közötti viczinális tiszacsegei állomása közelében.

Ezen napon két elgázolás történt; az egyik reggel nyolcz óra tájban, mikor is egy fél-éves csikó lett az áldozat, melyet a vonat darabokra szagatott, a másik azonban komolyabb következményekkel járt; déli egy óraker emberélet is esett áldozatul. Szent-Margitán ez időben van a bucsu, honnan déltájban az uradalmi kasznár kocsija vendégeket vitt be Csegére, azután hazafelé indult; utközben csegei legényekkel és leányokkal találkozott, kik szintén Margitára igyekeztek s ezek közül hatan felkapaszkodtak a kocsira.

Utközben a vasuti sineken kellett volna keresztül menniök, hanem jött a vonat s ezt a kocsis meg akarta előzni. Megesapkodva a lovakat, épen akkorára ért az átjáróhoz, mikorra a vonat. A lovak a kocsin ülők sikoltozásától, azonkívül a tüszkölő mozdonytól megriadtak s nem lehetett őket visszatartani. A mozdony a kocsi hátsó részét elszakította; az első részéből a kocsis és a mellette ülő legény leugrottak teljesen sértetlenül; az első ülésen a kocsisnak hátul ülő leányok könnyebb sérülést szenvedtek, a hátsó ülésen lévők közül egy leányt a mozdony mintegy 50 méternyire magával vonszolt és csak akkor lökte félre az akkor már felismerhetetlenségig összeroncsolt tömeget.

Egy leánynak és legénynek az oldalát törte össze, kezüket az alkar táján szintén leszelte. A lovak hazairamodtak az elszakadt kocsironcsesal. A kocsis — ki a legnagyobb valószínűség szerint ittas volt — rémületében elmenekült; estefelé találtak rá, a mint egy tanyában a kut mellett fojtogatta magát.

A hivatalos vizsgálat mindkét ügyben folyamatban van, hogy megállapítsa: a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Számrejtvény.

16. 6. 20. 8. 2. Magyar folyó.
13. 7. 4. 13. 3. Hegynek van.
10. 18. 14. 5. Ilyen ember nem boldogul.
1. 11. 17. 9. 12. 13. 8. 18. Nászutak végezélja.
3. 8. 15. 19. Hasznos ásvány.
10. 21. 22. Elmúlt időt jelzi.
1—22. A vasuti szolgáltatásban ettől fél mindenki.

— A talány minden helyes megfejtője, a ki a megfejtéshez 50 fillér csomagolási díjat mellékel, egy értékes jutalom-könyvben részesül.

Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő f. évi augusztus hó 4. A helyes megfejtést augusztus hó 6-iki számunkban tesszük közzé.

A „Haladás“ 30-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

D a r a
á k o s
v i z
i r ó
denevÉR

A 4 helyes megfejtőnek, kik az 50 fillért beküldötték, a jutalomkönyvet kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

Fiatalság. Még nem készt el. Ha valaki 24 éves korában végzi iskoláit, az még nem késő. Hogy kortársai esetleg eléje kerülnek és a közpályákon megelőzik, attól ne tartson. Kellő szorgalom és igyekezet mellett kipótolhatja a mulasztást, fő azonban, hogy él ne kedvetlenedjék.

Olivia. Boesánat, szívügyekbe nem avatkozunk.

F. Rezső. A ezikkel megkaptuk. Át fogjuk olvasni és legközelebb véleményét mondunk róla.

Altiszt 342. Adja be kérvényét.

Érdeklődő. Hogy a lapok hirádaása szerint augusztus hó 1-ével foganatosítandó előléptetéseknél miféle elvek lesznek irányadók, abban a tekintetben felvilágosítással nem szolgálhatunk.

Matyóka. Ajánljuk Beniczkyné Bajza Lenke regényeit.

H. E. Kérjen fürdőellátmányt Pöstyénbe.

G. Ügyének utána néztünk, de önnel semmiféle sérelem sem történt.

Több levélre es kéziratra jövő számunkban felelünk.

Kiadótulajdonos: Zsivkovics Antal.

alatt sok minden megváltozott. Egy nap sem mult el azóta, hogy ön meg ne bánta volna bűnét és négy év óta hulló könnyei lemosták a bűnt lelkéről. Ám nem úgy van! Meglehet, hogy könnyei letisztították a szennyet az ön lelkéről, ám nem a gyűlöletet az enyémről. Az elmult éveknek nem volt egy napja, melyen feledni tudtam volna a gyalázatot, melyet reám hozott és minél inkább mult az idő, gyűlöletem csak fokozódott. És hogy e gyűlölettel lelkemben mégis be tudtam várni a kitűzött határ-időt, ebből láthatja, hogy akaratom és jellemem sziklaszilárd és amit ígerek, kérelhetetlenül be is váltom.

Nagy léptekkel járt fél és alá a szobában és hogy az asszony nem felelt, odalépett az íróasztalához és egy papítkereset vett ki abból, melyet kiterített felesége előtt az asztalon. Gyűrött széli, megsárgult tanítónői oklevél volt.

— Ez az öné, vegye el — szólt Török kissé maliciózusan. — Ezt hozta ön hozományként házasságunkba és mikor megakartarta semmisíteni, emlékszik rá, én megfogtam a két kezét és megakadályoztam. Mintha sejtettem volna, hogy egykor még szűksége lehet rá Jól jövendőlttem; nem én tehetek róla.

Az asszony úgy állt a széken, mint a kit elhagyott az élet. Színtelen ajkakkal, mereven bámult arra a megsárgult papírosra, melynek gotikus betűi úgy táncoltak előtte, mint a multnak egy-egy szertefoszlott reménysége, soha meg nem valósult álma. Régi ismerősként mosolygott feléje az a gyűrött papíros, abból az időből, mikor még azt hitte, hogy az élet csupa rózsaszírból, márdárdából és tavaszi napsugárból áll. — Aztán, hogy

ANYÁK BŰNE.

Az Ida esküvőjét követő reggelen így szólt Török Gábor tanár ur. az Iduska édesapja, a feleségéhez:

— És most asszonyom, emlékezni fog ön, hogy ezelőtt négy évvel miben állapotunk meg egymással. Ha pedig emlékszik, úgy tudni fogja, mi a teendője? . . .

Az asszony éppen azzal volt elfoglalva, hogy a reggeli maradványait takarította el az asztalról. Arcza e szavakra fehérebb lett pongyolája csipkénél és a kezében tartott ezüst cukortartó csőrömpölvé hullott le a földre. Pedig négy év óta várta e szavakat. Tudta, vagy legalább is sejtette, hogy be fognak következni és most mégis csaknem összeroskadt. De hiszen a halál eszméjével is tisztában vagyunk; születésünktől fogva el vagyunk készülve annak bekövetkeztére; minden gondolatunk mögött ott ólálkodik az elmulás gondolata és mégis mindannyiunkat készületlenül talál az.

— De Gábor! . . . — szólt kissé magához térve.

— Tudom, mit akar mondani Jolan — szakította félbe Török. — Ön azt akarja mondani, hogy azóta négy teljes esztendő múlt el és e négy év

Ki akar altiszti vizsgát tenni?

Az rendelje meg lapunk szerkesztőségében
a legjobb

altiszti vizsgára előkészítő
—— kézi könyvet, ——

mely könnyed modorban s élvezetes elő-
adásban, lehetőleg rövidítve, tartalmazza az
egész vizsgaanyagot.

SZÜTS JENŐ

eddig megjelent könyvei lapunk szer-
kesztőségében megrendelhetők.

Szivtörténetek, elbeszélések 2 K

Beteg emberek, elbeszélések 2 „

Vérnyomok a hóban, regény 2 „

Pokol, regény 2 „

A szerelem esődje, regény 2 „

Lapunk előfizetői bármelyik könyvet

☞ egy korona ☜

kedvezményes áron megszerezhetik.

Értesítés!

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a

Vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján
összeállítottuk és kiadtuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*

~~~~ **ára 3 korona.** ~~~~

A „HALADÁS” szerkesztősége.

Előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Csak azon készítmények valódiak, melyek az itt látható védjeggyel vannak ellátva.

Karánsebesi RÁ CZ JENŐ

„Arany szarvas”-hoz címzett gyógyszerárában

MISKOLCZON

kaphatók 15 év óta közkeveltségnek örvendő alant elősorolt saját készítményei:

1. **Iris virágarczenkencsős.** Számos hölgy általa jó hatását — szeplő és májolt ellen, arcz- és kézörnek helyem-puhaságot ad, teljesen ártalmatlan szer, az arczot a redőktől késő korig megóvjá, egy téglly 1 kor. Hozzá Iris balzsam szappan, 1 db. ára 70 fill. Hozzá Venus arczpor, fehér, rózsás és krém színűben, 1 kis dohoz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.

2. **Pyrethro Salicyl szájessentia** néhány cseppel egyszeri száj-öblögető vízbe, kellemes szájjizt kölcsönöz, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti. — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér. Hozzá (Pyrethro) növény fogpor, mely a fogakat desiniciálja és teherré takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájszerimet nem használhatk és fogfájás van, ajánlatk a kitünő jó hatású (Pyrethro) sviczi fog-csepp. 1 üveg ára 50 fillér.

Forgalomban van és közmegelegetéssel használják a

Lábizzadás ellen Salicyl Dermassant port. 1 dohoz ára 1 korona.

Szőrvesztőnek Depilatoriumot. 1 üveg 1 korona.

Rüh Crúhatka ellen) Naphiol kenőcs. 1 kis téglly 1 korona, — nagy 3 korona.

Köszvény ellen I—II. számú Tengeri köszvény olaj, 1 üveg ára 1 K.

Ugy az elősorolt, mint egyéb készítményeimbe, utasítás mellékelve van: kívánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldetik

Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva. A drága külföldi hasonszereket, úgy mennyi-ségtelen, mint minőségileg és olcsóságukkal föllímulják; ugy, hogy általános házi szerek gyáránt legjobban alkalmazhatók.

Főraktár: Budapesten **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerháza, Király-utca 12. szám.

3. **Hajerősítő (balzsam) essentia.** Dr. Hebra híres bécsi egyetem tanár előírása szerint készítve a hajhullást és fejbőrkorpaódást meggátolja, valamint egyéb tej hőrbetegségtől megóv és kellemes illatánál fogva szívesen alkalmazatik. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.

4. **Rácz Jenő keleti „Balzsam bajuszpedrője”,** soha meg nem meg nem avasodó, zsírintes balzsamokból készítő, igen kellemes illatú, minden bajszszinhez alkalmazható. 1 kis dohoz ára 30 fillér. 1 nagy dohoz 50 fillér.

5. **Cannabin** (tyukszem balzsam), biztos hatású és legkényelmesebben és sönörök kiírására. 1 üveg ára 70 fillér.

Migrain, főfájás, nátha ellen bedörzsölő és szároló szer, Jamin aether 1 üveg 80 fillér.

Fagyás ellen Északi dr. Képes fagykenőcs. 1 téglly 1 korona. **Hajfestésre** Orientin, 2 üveg 3 korona. Világosabb színre 1 üveg 2 korona.

Kisebb rendeléseknél pénz előre beküldéssel jutányosabban jön.